

1. Mål arealet og beregn mengde skifer
2. Klargjør underlaget
3. Få oversikt over hellene og legg en plan
4. Form og legg hellene
5. Fyll fugene

DETTE TRENGER DU:

Bruddskifer →

- Tømmestokk
- Grus i fraksjon 4-8 mm
- Spade og jernrake
- Hammer
- Settmeisel / skiferkniv og evt rissenål e.l
- Fyll til fuger (feks grus, jord og gressfrø, sedum, hardfug)

1. Mål arealet og beregn mengde skifer

Det første du gjør når du skal tilpasse og legge skiferheller på bakken, er å måle og beregne mengde skifer.

1. Ta mål av arealet du skal legge skifer på.
2. I tillegg må du legge til litt ekstra pga avkapp i forbindelse med tilpasningen. Hvor mye ekstra du skal ta høyde for, kommer an på hvor mye du ønsker å forme hellene, men en grei tommefingerregel er ca 20 %.
Sjekk denne videoen/beskrivelsen om hvordan du beregner mengde bruddskifer i forhold til ønsket grad av tilpasning.

2. Klargjør underlaget

Nå som du har målt, bestilt og fått skiferen levert hjem, er det tid for å legge et lag grus på underlaget.

1. Legg ut et ca 5 cm tykt lag med grus med en størrelse på feks 4 – 8 mm. Den gir stabilitet og fungerer også som drenering.
2. Jevn ut med rake og sørg for et fall i ønsket retning slik at du unngår at det blir liggende dammer på området.

3. Få oversikt over hellene og legg en plan

Nå som underlaget er klart må du skaffe deg en viss oversikt over skiferhellene for å lage en grovplan for leggingen.

1. Legg ut en god del av hellene slik at du får en god oversikt over utvalget.
2. Kanskje er det noen heller som utmerker seg som ekstra stor og fin? Bestem deg for hvor du vil bruke dem, slik at dem kan brukes nærmest urørt og dermed bevarer du mesteparten av størrelsen. Fine bruksområder for slike ekstra store heller kan være feks under grillen eller rett foran inngangsdøra. Plasser gjerne også de tyngste hellene i ytterkantene av området ditt for god stødighet.
3. Det er viktig å ha fall slik at vann renner vekk og ikke blir liggende. Begynn leggingen på det høyeste punktet, som oftest vil det være i et hjørne. Derfra legger du hellene videre i en vifteform:

4. Den første hellen du starter med bør være en av de største og tykkeste hellene som samtidig har mest mulig egnet form.
5. Legg hellen ned og bank med gummiklubbe eller bruk egen kroppsvekt slik at underlaget komprimeres og hellen ligger stødig. Dersom den må tilpasses først bruk en av metodene beskrevet i neste punkt.

4. Form og legg hellene

Avhengig av ønsket uttrykk på sluttresultatet, må bruddskiferen tilpasses i større eller mindre grad.

Noen liker et røffere og rustikt uttrykk med mest mulig naturlige heller og større fuger, mens andre liker det motsatte, noe som medfører større grad av tilpasning:

Vi anbefaler at du ikke bruker vinkelsliper – du får et mye penere resultat og slipper støv og støy med et par enkle og manuelle metoder med enkelt verktøy.

Ulike metoder for forming/tilpasning:

Metode 1: Hammer

Dette gir en formet skifer med en røff kant.

1. Merk med kritt så nærme kanten som mulig.
2. Sørg for at hellen ligger godt og stødig.
3. Slå med kulehammer skrått på bruddkanten. Ikke for mye i gang – gå gradvis innover på hella til du nærmer deg krittstreken.

[Se metoden demonstrert her ->](#)

Metode 2: Hammer og skiferkniv (eller settmeisel)

Denne metoden er fin dersom du ønsker en jevn og presis kant og fasong enten du ønsker svinger, buer eller rette kanter

1. Merk med kritt så nærme kanten som mulig.
2. Sørg for at hellen ligger godt og stødig.
3. Slå med kulehammer skrått på bruddkanten. Ikke ta for mye på en gang – gå gradvis innover på hella til du nærmer deg krittstreken.
4. Før deretter skiferkniven langs krittlinja for å finjustere kanten.

Se metoden demonstrert her ->

Lage vinkelrett kant:

For å lage en vinkelrett kant kan du benytte deg av noe vi kaller «hugging». Dette er en fin teknikk dersom du ønsker en jevn og vinkelrett kant – og spesielt om kanten skal være synlig, – kanten vil nemlig fremstå helt naturlig og ubearbeidet.

1. Sørg for at du har en rettholt eller en fjøl.
2. Lag et 1 – 2 mm dypt spor med en rissenål eller lignende.
3. Merk på baksiden hvor risset er plassert, og lag en markering.
4. Legg f.eks rissenåla under en kortende. Pass på at den ligger stødig og bruk hammer og settmeisel langs markeringen til skiferen deler seg.

Se metoden demonstrert her ->

Videre legging:

I fortsettelsen plukker du ut den hellen som ser mest egnet ut i form, og legger den midlertidig på plass for merking.

Et godt tips er å legge hellen så vidt under nabohellene, slik at du enkelt kan merke med kritt formen du skal tilpasse etter.

Ta ut hellen og form den etter krittmerket med mest egnede metode.

Sjekk hvordan hellen kommer ut høydemessig, og suppler evt med grus for å nå riktig høydenivå.

Når alle hellene er lagt på plass, gjenstår kun å fylle fugene.

Sjekk denne videoen/beskrivelsen som kan gi deg inspirasjon med sine 5 ulike fugetyper for bruddskifer lagt i grus. Fugene kan nemlig fylles med ulike materialer, avhengig av valgt fugestørrelse og ønsket uttrykk. De kan fylles med feks jord og gressfrø, hardfug, sedumplanter eller grus. Det siste er mest benyttet:

Dytt grus godt ned med fingrene og kost over.

Til slutt et lite tips: utnytt også avkappet fra skifertilpasningen! Bruk det feks som skiferbark i blomsterkrukka eller i bedet.

Skiferbark stjeler ikke næringsstoffer fra jorden, den magasinerer varme og gir dermed bedre vekstvilkår – og ikke minst – den er dekorativ!

Da gjenstår det bare å ønske lykke til – dette fikser du! Har du spørsmål er det bare å ta kontakt så hjelper vi deg videre.